

Lupa- ja valvontavirasto
 kirjaamo@lvv.fi

Luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen lausunto, Rautajalan tuulivoimahanke, Prokon Wind Energy Finland Oy, Lähdenevan Natura-alue, Kokkola

Natura-arviointi on laadittu 11.12.2025 Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä ja sen on laatinut Ecobio Oy. Rautajalan tuulivoimahanke sijoittuu Lähdenevan Natura-alueen läheisyyteen. Lähimmillään Lähdeneva ulottuu noin neljän kilometrin päähän Rautajalan hankealueen koillisrajasta.

1 Lähdenevan Natura 2000-alue

Lähdeneva on Kokkolan kaupungin alueella sijaitseva Natura 2000 -alueverkostoon kuuluva lintudirektiivin mukainen erityinen suojelualue (SPA-alue) ja luontodirektiivin mukainen erityisten suojelutoimien alue (SAC-alue). Natura-alue on pinta-alaltaan 246 hehtaaria. Lähdeneva on edustava ja luonnontilainen aapasuo, jonka keskeiset osat ovat ruohoista kalv akka-nevajänteistä rimpinevaa sekä saranevaa ja kalvakkanevaa. Alue on linnustollisesti merkittävä ja sen kasvilajistoon kuuluu monia alueellisesti uhanalaisia lajeja. Kaikkien alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja lajien suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

1. Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.
2. Luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Lähdenevan suojelun perusteena olevia luontotyypppejä ovat humuspitoiset järvet ja lammet, aapasuot ja puustoiset suot. Luontotyyppien edustavuudet ja luonnontilat ovat erinomaisia tai hyviä. Alueen suojelun perusteena olevia lintulajeja on nimetty yhdeksän (Taulukko 1).

Laji	Min. pari-määrä	Maks. pari-määrä	Tyyppi	EU:n lintudirektiivi	Uhanalaisuusluokka
laulujoutsen	1	1	r	Pesimälintu	LC
metsähanhi	1	1	r	Muuttolintu	VU/EN
kurki	6	10	r	Pesimälintu	LC
kapustarinta	5	5	r	Pesimälintu	LC
suokukko	1	5	r	Pesimälintu	CR
vesipääsky	1	5	r	Pesimälintu	VU
liro	8	8	r	Pesimälintu	NT
suopöllö	1	1	r	Pesimälintu	LC
pohjantikka	1	1	p	Pesimälintu	LC

Taulukko 1. Suojelun perusteena olevat lintulajit. Tyyppi-sarakkeen lyhenteet: p = py-syvä, r = pesivä, c = levähtävä. Uhanalaisuusluokkien lyhenteet: LC = elinvoimainen, NT =

silmläpidettävä, VU = vaarantunut, EN = erittäin uhanalainen, CR = äärimmäisen uhanalainen, RT = alueellisesti uhanalainen.

1.1 Natura-arviointi

Arvioinnin kohteena oleva Rautajalan tuulivoimahanke

Hankealue sijaitsee Keski-Pohjanmaalla Kokkolan kaupungissa, Ullavan kylästä noin 1,5 kilometriä lounaaseen. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu Kokkolan kaupungin ja Toholammin kunnan alueille. Hankealueen koko on 3637 ha. YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia hankevaihtoehtoja:

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: hankealueelle rakennetaan 30 enintään 10 MW:n tuulivoimalaa, joiden suunniteltu napakorkeus on enintään 200 metriä, roottorin halkaisija 200 metriä ja voimaloiden pyyhkäisykorkeus enintään 300 metriä. Osana hankevaihtoehtoa suunnitellaan toteutettavaksi 400 kV:n, 15,7 km mittainen voimajohtoreitti ilmajohtona hankealueelta itään Toholammelle, jossa se liittyy Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon. Hankealueen rakentaminen tapahtuu lähimmillään noin 4 km ja sähkönsiirtoreitin rakentaminen noin 5,3 km päässä Natura-alueen rajasta.

VE2: hankealueelle rakennetaan 20 enintään 10 MW:n voimalaa, joiden tekniset tiedot ovat samat kuin hankevaihtoehdossa 1. Verrattuna hankevaihtoehtoon 1 tuulivoimaloita on vähennetty Ullavan kylän ja Ullavanjoen sekä hankealueen eteläpuolella sijaitsevan kaivosalueen läheisyydestä. Osana hankevaihtoehtoa tarkastellaan samaa sähkönsiirtoreittiä kuin hankevaihtoehdossa 1.

Arvioinnissa esitetty näkemys Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista

Arviointi perustuu olemassa oleviin tietolähteisiin (mm. Natura -tietolomake, biotooppitiedot ja Metsäkeskuksen pintavesien virtausmalli). Luontotyyppien osalta vaikutusalueena käytettiin kolmea kilometriä hankealueesta ja sähkönsiirtoreitistä. Muuttolinnuille vaikutusalueena käytettiin kymmentä kilometriä, pöllöillä viittä ja muilla pesimälajeilla kahta kilometriä. Linnustoon kohdistuvat vaikutukset koostuvat rakentamisvaiheen aiheuttamista elinympäristön muutoksista ja häiriövaikutuksista sekä normaalitoiminnan häiriö-, este- ja törmäysvaikutuksista.

Luontotyyppeihin ei arvioida kohdistuvan vaikutuksia hankealueen ja sähkönsiirtoreitin etäisyydestä johtuen, sillä rakentaminen tapahtuu lähimmillään noin 4 km päässä Natura-alueesta, eivätkä hankealue tai sähkönsiirtoreitti sijaitse Natura-alueen yläpuolisella valuma-alueella. Luontotyyppeihin ei arvioida kohdistuvan myöskään yhteisvaikutuksia.

Suojeluperusteena olevat lintulajit ovat joko Natura-alueella ympärivuotisesti esiintyviä lajeja tai muuttolintuja, jotka pesivät Natura-alueella. Välimatkan takia Rautajalan hanke ei aiheuta suoria muutoksia Natura-alueen suojeluperusteena olevien lintujen elinympäristöihin eivätkä rakentamisen tai toiminnan aikaiset häiriöt kohdistu näihin.

Suojeluperusteena ei ole lintulajeja, joiden pesimäaikaiset lennot ylttäisivät tyypillisesti yli 5 km päähän pesimäalueesta, joten arvion mukaan suojeluperusteena oleviin lintulajeihin ei kohdistu törmäys- tai estevaikutuksia tuulivoima-alueen normaalitoiminnan aikana.

Yhteisvaikutuksia on tarkasteltu kahden lähimmän suunnitteilla olevan tuulivoimahankkeen (Pihtinevan ja Akkalankankaan tuulivoimahankkeet) ja Rapasaaren ja Syväjärven kaivoshankkeiden kanssa. Pihtinevan hanke sijaitsee osittain Lähdennevan Natura-alueella ja sen arvioidaan vaikuttavan merkittävän kielteisesti suojeluperusteiseen linnustoon. Rautajalan hanke ja Pihtinevan hanke eivät kuitenkaan aiheuta linnustolle Pihtinevan hankkeen yksinään aiheuttamien vaikutusten lisäksi merkittäviksi muodostuvia yhteisvaikutuksia. Akkalankankaan tuulivoimahankkeen tai em. kaivoshankkeiden ei arvioida aiheuttavan kielteisiä yhteisvaikutuksia. Eheyteen kohdistuvien kokonaisvaikutusten arvioidaan jäävän korkeintaan vähäisen kielteiseksi.

Tuulivoiman vähäisestä linnustovaikutusten tutkimustiedosta johtuvaa epävarmuutta pyrittiin vähentämään soveltamalla linnustotutkimuksia. Hankealueen ja Natura-alueen etäisyyden takia epävarmuus arvioidaan vähäiseksi ja arviointi perustuu varovaisuusperiaatteeseen.

Arvioinnin johtopäätös

Natura-arvioinnin perusteella Rautajalan tuulivoimahankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia Lähdennevan Natura-alueeseen kummassakaan hankevaihtoehdossa. Huomattavimpien vaikutusten arvioidaan kohdistuvan Natura 2000 -verkoston yhtenäisyyteen, johon hankkeen arvioidaan aiheuttavan kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia. Rautajalan, Akkalankankaan ja Pihtinevan tuulivoimahankkeiden arvioidaan muodostavan kohtalaisia kielteisiä yhteisvaikutuksia Natura 2000 -verkostoon.

Pihtinevan hankkeen arvioidaan aiheuttavan merkittäviä kielteisiä vaikutuksia Lähdennevan suojeluperusteena oleviin lintulajeihin. Rautajalan ja Pihtinevan hankkeet yhdessä eivät kuitenkaan aiheuta linnustolle Pihtinevan hankkeen yksinään aiheuttamien vaikutusten lisäksi merkittäviksi muodostuvia yhteisvaikutuksia. Lieventämistoimenpiteet on tehokkainta kohdistaa Pihtinevan hankkeeseen.

1.2 Lupa- ja valvontaviraston lausunto Natura-arvioinnista

Natura-arvioinnin asianmukaisuus

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetty arviointimenettely on toimeenpantu luonnonsuojelulain 35 §:llä. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn tehtävänä on tuottaa objektiivista tietoa viranomaiselle sen varmistamiseksi, että hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Oikeuskäytännön mukaan asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu

tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (mm. asiat C-236/01, kohdat 106 ja 113, C-127/02, kohta 59, C-304/05, kohta 69). Arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppejä ja lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia eivätkä ajantasaisia (mm. asia C-43/10, kohta 115). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen. Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa (mm. asiat C-127/02, C-6/04, C-98/03, C-538/09).

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei Natura-arviointia ole laadittu asianmukaisesti sen arvioimiseksi, heikentääkö arvioitu Rautajalan hanke niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Lähdennevan alue on hyväksytty Natura 2000 verkostoon, vaan siinä on seuraavaksi käsiteltäviä puutteita.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että Natura-arviointia on täydennettävä seuraavalla tavalla:

- Arvioinnissa tulee kuvata, miten eri hankevaihtoehtojen rakenteet sijaitsevat suhteessa Natura-alueeseen;
- Täydentämällä suurikokoisten ja törmäysherkkien kurjen, metsähanhen ja laulujoutsenen vaikutusten arviointia. Arvioinnista tulee mm. selvittää lajikohtaiset herkkyydet tuulivoimalle sekä hankkeen vaikutukset alueen saavutettavuuteen;
- Täydentämällä arvioinnin aineistoa linnustoseurannalla (joko YVA-menettelyn tai muiden ajantasaisen selvitysten aikana jo tehdyllä, tai kyseistä Natura-arviota varten tehtävällä seurannalla).
- Lisäämällä arvion ja perustelujen tueksi lähdeoteoksia. Vaikutustenarvioinnissa on käytetty lähdeoteoksia puutteellisesti, eikä ole mahdollista arvioida, mikä tieto perustuu vertaisarvioituun tutkimustietoon ja mikä on arviota tai mielipidettä ja
- Täydentämällä yhteisvaikutusten arviointia.

Arvioinnin toteuttamistapa

Hanke on kuvattu riittävällä tarkkuudella vaikutusten arvioimiseksi, mutta vaihtoehtojen VE2 osalta arviosta puuttuu tieto hankkeen rakenteiden ja Natura-alueen välisestä etäisyydestä. Luontotyyppien osalta arviointi perustuu riittäviin pohjatietoihin ja on riittävän yksityiskohtainen, kun huomioidaan hankealueen ja Natura-alueen välinen, useamman kilometrin välimatka. Luontotyyppeihin kohdistuvat vaikutusmekanismit ja vaikutusalue on tunnistettu asianmukaisesti.

Vaikutusten arvioinnin asteikkona Natura-arvioinnissa tulisi käyttää asteikkoa merkittävä – ei merkittävä.

Linnustoon kohdistuvien vaikutusten arviointi perustuu ainoastaan Natura-tietolomakkeeseen ja muutamiin lähdeoteoksiin, eikä arvion tueksi esitetä

linnustoseurantaa (esim. Rautajalan YVA-selostuksen tai Pihtinevan YVA-selostuksen linnustoseurannat) eikä Lajitietokeskuksen lajitietoa. Arvioinnin pohjana oleva aineisto ei ole riittävä ja sitä tulee täydentää. Merkittävin puute liittyy alueelle muuttavien ja siellä pesivien lintujen lajikohtaisten lentoreittien selvittämiseen; arviosta puuttuu kokonaan tieto siitä, mikä merkitys hankkeella alueen Natura-alueen saavutettavuuteen. Koska alueella pesivät linnut ovat pääosin muuttolintuja, sisältyy myös vaikutusalueen rajaukseen sekä yhteisvaikutusten arviointiin epävarmuutta. Em. puutteita ei ole tunnistettu arvioinnin epävarmuuksina. Seuraamalla Natura-alueelle ja sieltä pois liikkuvien lintujen lentoreittejä ja -korkeuksia, voitaisi luotettavammin arvioida, miten hanke vaikuttaa Natura-alueen saavutettavuuteen. Myös törmäysriskien arviointiin saisi varmuutta linnustoseurannasta.

Lähdeteosten käyttäminen on puutteellista, eikä arviosta käy ilmi mikä on arviota tai mielipidettä ja mikä perustuu ajankohtaisiin havaintoihin tai tieteelliseen, vertaisarvioituun tietoon. Tämä heikentää arvioinnin tieteellistä laatua.

Arvio vaikutuksista Lähdennevan Natura-alueen suojelutavoitteisiin

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy arvion näkemykseen siitä, ettei hankkeella yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin.

Suojeluperusteisiin lintuihin kohdistuvat vaikutukset jäävät yleiselle tasolle ja perustuvat vain tietolomakkeeseen, eikä lajien herkkyyttä tuulivoimalle ole arvioitu järjestelmällisesti. Arvioinnin perusteella ei voida riittävällä todennäköisyydellä poissulkea suuriin, törmäysherkkiin ja Natura-alueella harvalukuisiin lintulajeihin kurkeen, metsähanheen ja laulujoutseneen kohdistuvia merkittäviä kielteisiä vaikutuksia, koska arvio jää pintapuoleiseksi, perustuu puutteellisiin lähtötietoihin eikä sisällä kuvausta siitä, miten hanke ja lähialueen muut hankkeet vaikuttavat Natura-alueen saavutettavuuteen muuton ja pesinnän aikana. Törmäysherkkien ja Natura-alueella harvalukuisten lajien kohdalla (esim. joutsenella ja metsähanhella vain 1 pari) jo toisen yksilön törmäyminen vaikuttaisi lajin lisääntymisedellytyksiin ja säilymiseen alueella ja sitä kautta heikentäisi alueen eheyttä/koskemattomuutta. Muiden lintulajien osalta Lupa- ja valvontavirasto yhtyy arvioinnin loppupäätelmään.

On mahdollista, että metsäpeura lisätään suojeluperusteeksi seuraavassa Natura-alueiden tietokantapäivityksessä. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että metsäpeura sisällytetään täydennettyyn Natura-arviointiin.

Yhteisvaikutukset

Vaikka Pihtinevan hankkeen vaikutukset Lähdennevan Natura-alueen suojeluperusteiseen linnustoon ovat todennäköisesti huomattavasti Rautajalan hankkeen vaikutuksia suuremmat, lisää myös Rautajalan hanke osaltaan kielteisiä vaikutuksia sijoituessaan Natura-alueen eteläpuolelle ja em. hankkeet yhdessä muodostavat alueelle muuttaville ja siellä pesiville linnuille itä-länsi-suuntaisen esteen. Vaikka hankkeet eivät estä lintujen muuttamista alueelle, heikentävät ne, etenkin yhdessä, alueen saavutettavuutta ja

aiheuttavat etenkin suurikokoisille ja törmäysherkille lajeille törmäysriskin. Yhteisvaikutusten arviointia on täydennettävä.

1.3 Lupa- ja valvontaviraston johtopäätös Natura-arvioinnista

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hankkeelle voi myöntää luvan tai suunnitelman hyväksyä vain, kun Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat poissuljettuja (LSL 39 §).

Luontotyyppien sekä suurimman osan linnuista osalta arvion perusteella voidaan poissulkea merkittävät kielteiset vaikutukset. Kurjen, metsähanhen ja laulujoutsenen osalta arvion perusteella ei voida riittävällä todennäköisyydellä poissulkea suojeluperusteiseen linnustoon kohdistuvia merkittäviäkiään kielteisiä vaikutuksia.

Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa. Mikäli hankkeen suunnittelua halutaan jatkaa, on vaikutusten arviointia täydennettävä, ja täydennetystä arvioinnista on pyydettävä uudet lausunnot luonnonsuojelulain 35 § mukaisesti.

2 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt ylitarkastaja Miina Jahkonen ja ratkaissut ylitarkastaja Riikka Juutinen. Lausunto on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on lausunnon viimeisellä sivulla.

Maksutiedot

Suoritemaksu on 1660 euroa. Luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu Natura-arviointia koskeva lausunto on Lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) liitteen mukaan maksullinen julkisoikeudellinen suorite, josta Lupa- ja valvontavirasto perii ajankäyttöön perustuvan maksun (83 euroa/tunti). Lausunnon valmisteluun on käytetty 20 työtuntia. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä. Suoritemaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Tiedoksi

Prokon Wind Energy Finland Oy, vaasa@prokon.net

Ecobio Oy, info@ecobio.fi

Pohjanmaan Elinvoimakeskus, kirjaamo.pohjanmaa@elinvoimakeskus.fi

Metsähallitus, kirjaamo@metsa.fi

Lausunto
23.6.2026

julkinen

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/92374/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/92374/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Jahkonen Miina 23.06.2026 10:41

Ratkaisija Juutinen Riikka 23.06.2026 16:32